

Nr 217

Av fröken **Vinge m. fl.**, om *ändrade grunder för gruppindelning vid undervisning i hemkunskap i högre skolor och i slöjd vid folkskolan.*

Möjligheterna att dela en klass vid undervisning i hemkunskap, hushållsgöromål och slöjd är olika i folkskolor och läroverk. I läroverken kan skolöverstyrelsen medgiva, att särskilda avdelningar inrättas vid undervisningen i hushållsgöromål om antalet elever är lägst 17, men om det i stället står hemkunskap på schemat, får man inte dela klassen hur många eleverna än är. I folkskolorna kan man däremot få dela klassen vid undervisning i hemkunskap, om antalet elever är lägst 17. Då det gäller slöjden, har läroverken det bättre ställt än folkskolorna. I läroverken och på försöksskolans högstadium kan en slöjdivdelning få uppdelas på två grupper, om elevantalet är lägst 17, men i folkskolorna måste elevantalet vara minst 25, innan man får dela klassen. I hjälpklass är reglerna förmånligare.

Redan av formella skäl är en översyn av reglerna önskvärd. Men framför allt måste undervisningen göras effektiv, och det kan den knappast vara, om man inte får dela de största klasserna vid praktiska övningar.

Vid 1956 års riksdag behandlades flera motioner, vari yrkades på förmånligare grunder för inrättande av särskilda avdelningar dels i hemkunskap i läroverken, dels i slöjd i folkskolorna. I fråga om hemkunskapen anförde statsutskottet i sitt utlåtande nr 8, punkt 8: »Enligt utskottets mening tala otvivelaktigt goda pedagogiska skäl för en dylik uppdelning, men efter en bedömning av frågan även ur andra synpunkter har utskottet dock icke ansett sig böra tillstyrka bifall till motionen.» I fråga om slöjdundervisningen framhöll utskottet i sitt utlåtande nr 102 (s. 27).

Enligt utskottets uppfattning är det från pedagogiska synpunkter uppenbarligen icke tillfredsställande med ett så högt delningstal som 25 för ifrågavarande praktiskt betonade undervisning, vilken för övrigt i den nya undervisningsplanen för folkskolan erhållit ställningen av obligatoriskt ämne. Ett ytterligare särskilt skäl för de förbättrade arbetsbetingelser, som en sänkning av delningstalet skulle medföra, utgör det förhållandet, att antalet veckotimmar för slöjden i klasserna 4—6 enligt timplaneanvisningarna kan minskas ej blott i klass 4 utan även, om undervisning i engelska är anordnad, i klasserna 5 och 6. Utskottet finner av nu anförda skäl angeläget, att en sänkning av ifrågavarande delningstal kommer till stånd. Även om utskottet icke är berett att tillstyrka någotdera av de nu föreliggande motionsvis framställda yrkandena, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på detta problem och överväger förutsätt-

ningarna, såväl i ekonomiskt hänseende som med hänsyn till lärar- och lokaltillgång, för att förelägga riksdagen förslag i ämnet.

I årets statsverksproposition har departementschefen med hänvisning till de väsentliga kostnadsökningarna icke framlagt förslag om förmånligare grunder för gruppindelning vid undervisning i dessa ämnen.

Om reformen såväl av kostnadsskäl som av hänsyn till bristen på lärare och lokaler inte omedelbart kan genomföras i så stor utsträckning, att full paritet uppnås mellan folkskolor och läroverk, bör dock något steg tas i riktning mot förmånligare delningsgrunder. Om skolöverstyrelsen får bemyndigande att medge, att åtminstone de största klasserna får delas på sådana orter, där lärare och lokaler kan anskaffas, och om delningsgrunderna sedan successivt förbättras behöver det kanske inte dröja allt för många år innan alla elever i både folkskolor och högre skolor får en effektiv undervisning i dessa för personlighetsutvecklingen så betydelsefulla ämnen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till nästa års riksdag om förmånligare delningsgrunder vid undervisningen i hemkunskap i högre skolor och i slöjd i folkskolan.

Stockholm den 25 januari 1957

Margit Vinge

Gunnar Helén

Nils Nestrup

Nr 218

Av fröken **Vinge**, angående bidrag till hemkonsulentverksamhet i städerna.

(Lika lydande med motion nr 200 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1957

Margit Vinge